
Dokument z posiedzenia

B9-0510/2022

21.11.2022

PROJEKT REZOLUCJI

złożony w następstwie oświadczenia Komisji

zgodnie z art. 132 ust. 2 Regulaminu

w sprawie wyników aktualizacji Traktatu karty energetycznej
(2022/2934(RSP))

Danuta Maria Hübner, Maria da Graça Carvalho
w imieniu grupy PPE

B9-0510/2022

**Rezolucja Parlamentu Europejskiego w sprawie wyników aktualizacji Traktatu karty energetycznej
(2022/2934(RSP))**

Parlament Europejski,

- uwzględniając Traktat karty energetycznej z 1994 r.,
- uwzględniając wniosek z 5 października 2022 r. dotyczący decyzji Rady w sprawie stanowiska, jakie ma zostać zajęte w imieniu Unii Europejskiej na 33. posiedzeniu Konferencji Karty Energetycznej (COM(2022)0521),
- uwzględniając wniosek z 5 października 2022 r. dotyczący decyzji Rady w sprawie stanowiska, jakie ma zostać zajęte w imieniu Euratom na 33. posiedzeniu Konferencji Karty Energetycznej (COM(2022)0522),
- uwzględniając proces aktualizacji Traktatu karty energetycznej (TKE) zainicjowany w 2017 r. i propozycję tekstu UE w tej sprawie,
- uwzględniając komunikat Komisji z 5 października 2022 r. dotyczący porozumienia między państwami członkowskimi, Unią Europejską i Europejską Wspólnotą Energii Atomowej w sprawie interpretacji Traktatu karty energetycznej (COM(2022)0523),
- uwzględniając osiągnięte 24 czerwca 2022 r. porozumienie „co do zasady” w sprawie projektu zaktualizowanego Traktatu karty energetycznej,
- uwzględniając wyrok Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej z 2 września 2021 r. w sprawie C-741/19 (orzeczenie w trybie prejudycjalnym w sprawie Republika Mołdawii przeciwko Komstroy LLC)¹,
- uwzględniając mandat udzielony w 2017 r. III grupie roboczej Komisji ONZ ds. Międzynarodowego Prawa Handlowego (UNCITRAL) do pracy nad reformą rozstrzygania sporów między inwestorem a państwem (ISDS),
- uwzględniając wytyczne negocjacyjne wydane przez Radę w 2018 r. upoważniające Komisję do negocjacji, w imieniu UE i w ramach UNCITRAL, w sprawie konwencji ustanawiającej wielostronny trybunał rozstrzygania sporów inwestycyjnych, a także późniejszy wniosek UE w tej kwestii,
- uwzględniając wytyczne polityczne na następną kadencję Komisji Europejskiej (2019–2024) pt. „Unia, która mierzy wyżej – Mój program dla Europy”,
- uwzględniając porozumienie przyjęte podczas 21. Konferencji Stron Ramowej Konwencji Narodów Zjednoczonych w sprawie Zmian Klimatu w Paryżu 12 grudnia

---

¹ EU:C:2021:655.

2015 r. (porozumienie paryskie),

- uwzględniając umowy handlowe i inwestycyjne zawarte przez UE, w szczególności umowy „drugiej generacji” z Kanadą, Singapurem, Wietnamem i Japonią,
  - uwzględniając Umowę o handlu i współpracy między Unią Europejską i Europejską Wspólnotą Energii Atomowej, z jednej strony, a Zjednoczonym Królestwem Wielkiej Brytanii i Irlandii Północnej, z drugiej strony², która weszła w życie 1 maja 2021 r., w szczególności jej tytuł II dotyczący usług i inwestycji,
  - uwzględniając art. 115 Regulaminu,
  - uwzględniając art. 132 ust. 2 Regulaminu,
- A. mając na uwadze, że Komisja wynegocjowała w imieniu UE i jej państw członkowskich aktualizację Traktatu karty energetycznej (TKE) z 1994 r., która między innymi reformuje standardy ochrony inwestycji TKE, mechanizmy rozstrzygania sporów między inwestorem a państwem oraz wyraźnie zezwala państwom na podejmowanie działań regulacyjnych z powodów takich jak ochrona środowiska lub działania w zakresie klimatu;
- B. mając na uwadze, że oczekuje się, iż na 33. posiedzeniu 22 listopada 2022 r. Konferencja Karty Energetycznej („konferencja”) zatwierdzi decyzje związane z aktualizacją TKE dotyczące wejścia w życie i tymczasowego stosowania zmian do tekstu TKE oraz zmian lub poprawek w załącznikach do niego;
- C. mając na uwadze, że UE dysponuje liczbą głosów równą liczbie jej państw członkowskich, które są umawiającymi się stronami TKE. mając na uwadze, że tylko wtedy, gdy UE nie korzysta z przysługującego jej prawa głosu, jej państwa członkowskie mogą skorzystać ze swojego;
- D. mając na uwadze, że te państwa członkowskie UE, które są stronami TKE, będą musiały ratyfikować umowę w sprawie zaktualizowanego TKE zgodnie z ich krajowymi przepisami dotyczącymi ratyfikacji i niezależnie od ratyfikacji przez UE, w odniesieniu do tych części TKE, które wchodzą w zakres ich kompetencji krajowych;
- E. mając na uwadze, że przewodnicząca Komisji Ursula von der Leyen, działając w następstwie wcześniejszych zobowiązań Komisji, zobowiązała się w wytycznych politycznych z 2019 r. na następną kadencję Komisji, iż KE „będzie zawsze postulować, aby tymczasowe stosowanie umów handlowych następowało dopiero po uzyskaniu zgody Parlamentu Europejskiego”;
- F. mając na uwadze, że nadal obowiązuje około 1500 dwustronnych umów inwestycyjnych ratyfikowanych przez państwa członkowskie przed wejściem w życie traktatu z Lizbony, które zawierają dawny model zasad ochrony inwestycji, nie przewidują wyraźnego prawa do regulacji ani wyjątków w odniesieniu do środków ochrony środowiska i łagodzenia zmiany klimatu oraz stosują niezreformowany system

---

² Dz.U. L 149 z 30.4.2021, s. 10.

rozstrzygania sporów między inwestorem a państwem, podobnie jak obowiązujący TKE; mając na uwadze, że nie weszła w życie żadna z nowych międzynarodowych umów inwestycyjnych zawartych w następstwie nowoczesnego podejścia wynegocjowanego przez UE od czasu obowiązywania traktatu z Lizbony;

1. z zadowoleniem przyjmuje wysiłki UE i jej państw członkowskich mające na celu przyspieszenie procesu aktualizacji TKE, w szczególności w odniesieniu do aktualizacji standardów ochrony inwestycji, w tym celów porozumienia paryskiego, wspierania zrównoważonego rozwoju i ograniczania ochrony przyznawanej nowym i prowadzonym już inwestycjom w paliwa kopalne;
2. uznaje, że aktualizację TKE negocjowano w odpowiedzi na duże zapotrzebowanie ze strony państw członkowskich UE od listopada 2018 r. z myślą o zreformowaniu zasad ochrony inwestycji i dostosowaniu traktatu do zobowiązań UE wynikających z porozumienia paryskiego; wspiera wysiłki na rzecz aktualizacji TKE;
3. ubolewa nad wynikiem posiedzenia Komitetu Stałych Przedstawicieli (COREPER), które odbyło się 18 listopada 2022 r.; zauważa, że kilka państw członkowskich ogłosiło niedawno, że zamierza wycofać się z TKE;
4. wyraża zaniepokojenie, że – pomimo orzeczenia Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej w sprawie Republika Mołdawii przeciwko Komstroy LLC – zapisane w TKE przepisy dotyczące arbitrażu między inwestorem a państwem nie mają zastosowania w przypadku sporów wewnątrzunijnych, lecz arbitrzy nadal wielokrotnie ignorowali to orzeczenie i rozpatrywali spory wewnątrzunijne; zauważa, że obecnie toczy się ponad 40 wewnątrzunijnych spraw dotyczących arbitrażu inwestycyjnego opierających się na TKE; z zadowoleniem przyjmuje przewidywaną w zaktualizowanym TKE zmianę klauzuli dotyczącej organizacji regionalnej integracji gospodarczej w celu zapobiegania arbitrażowi między inwestorami unijnymi a państwami członkowskimi; jest przekonany, że najbezpieczniejszym sposobem prawnym na zakończenie sporów wewnątrzunijnych jest aktualizacja TKE;
5. odnotowuje wniosek Komisji dotyczący umowy inter se w sprawie niestosowania TKE do sporów wewnątrzunijnych; przypomina, że wszystkie państwa członkowskie będą musiały być stroną takiej umowy, aby miała ona znaczenie; podkreśla, że umowa inter se nie będzie miała zastosowania do innych umawiających się stron TKE, takich jak Zjednoczone Królestwo, Szwajcaria czy Japonia, których przedsiębiorstwa nadal będą mogły dochodzić roszczeń wobec państw członkowskich UE przez okres obowiązywania klauzuli wygaśnięcia w przypadku, gdyby państwa członkowskie wystąpiły z TKE; ponownie wyraża przekonanie, że najbezpieczniejszym sposobem prawnym na zakończenie sporów wewnątrzunijnych jest bezpośrednia zmiana traktatu, ponieważ arbitrzy wielokrotnie decydowali się na oparcie swoich orzeczeń wyłącznie na wykładni traktatu, a nie na podejściu holistycznym;
6. z zadowoleniem przyjmuje fakt, że proces aktualizacji dostosuje traktat do porozumienia paryskiego; uznaje, że można dotrzymać cezurę osiągnięcia celów klimatycznych UE z uwagi na fakt, iż zaktualizowane przepisy pozwolą UE i jej państwom członkowskim prowadzić wymaganą politykę w zakresie klimatu i transformacji energetycznej;

7. uważa, że UE jest wiarygodnym partnerem negocjacyjnym w negocjacjach dotyczących TKE, zwłaszcza biorąc pod uwagę jej wysiłki na rzecz wyraźnego potwierdzenia wynikających z porozumienia paryskiego praw i obowiązków wszystkich umawiających się stron; z zadowoleniem przyjmuje włączenie zaktualizowanych norm ochrony inwestycji zgodnie ze zreformowanym podejściem UE i „prawem do regulacji”, w szczególności w odniesieniu do działań w dziedzinie klimatu i przejścia na czystą energię;
8. podkreśla, że w chwili, gdy należy przyspieszyć globalne inwestycje w czystą energię, zaktualizowany TKE zapewniłby niezbędne ramy prawne zachęcające europejskie przedsiębiorstwa energetyczne do inwestowania w energię ze źródeł odnawialnych w innych umawiających się stronach, w tym w wielu krajach rozwijających się, które będą uzależnione od silnej mobilizacji inwestycji prywatnych, aby przejść na czystą gospodarkę;
9. popiera stanowisko UE, zgodnie z którym należy wykluczyć ochronę inwestycji w paliwa kopalne; wyraża zaniepokojenie, że w razie gdyby nie przyjęto zaktualizowanego TKE, wszystkie państwa członkowskie, które pozostają stroną TKE, będą nadal chronić obecnie prowadzone i nowe inwestycje w paliwa kopalne bez perspektywy czasowej na stopniowe wycofywanie tej ochrony; z zadowoleniem przyjmuje proponowane wyłączenie dotyczące paliw kopalnych przewidziane w zaktualizowanym traktacie; zauważa, że w ramach zaktualizowanego TKE nowe inwestycje w paliwa kopalne nie będą już chronione od 15 sierpnia 2023 r. oraz że obecnie prowadzone inwestycje w paliwa kopalne będą podlegały dziesięcioletniemu okresowi wycofywania, który ma się rozpocząć, gdy tylko UE tymczasowo zastosuje zaktualizowany TKE; zauważa, że w zaktualizowanym TKE wyznacza się datę graniczną (rok 2040), od kiedy wszystkie inwestycje w paliwa kopalne nie będą już chronione, w razie gdyby umawiające się strony postanowiły zastosować wyłączenie; zauważa, że wycofanie się z TKE przed wejściem w życie jego aktualizacji zmusiłoby odchodzące umawiające się strony do zastosowania dwudziestoletniej klauzuli wygaśnięcia, zgodnie z którą inwestycje w paliwa kopalne będą nadal chronione na mocy niezaktualizowanych przepisów ISDS; zwraca uwagę na fakt, że chociaż Włochy wystąpiły z TKE 1 stycznia 2015 r., nadal prowadzono siedem spraw dotyczących tego kraju wniesionych w ramach mechanizmu rozstrzygania sporów TKE po wystąpieniu Włoch z traktatu (ostatnią sprawę wniesiono w 2020 r.);
10. jest poważnie zaniepokojony brakiem spójności w polityce międzynarodowych umów inwestycyjnych prowadzonej przez niektóre państwa członkowskie; z zaniepokojeniem zauważa, że niektóre państwa członkowskie nadal negocjują dwustronne umowy inwestycyjne, które nie obejmują nowoczesnych standardów ochrony inwestycji zgodnie ze zreformowanym podejściem UE, nadal chronią inwestycje w paliwa kopalne i nie odnoszą się do zobowiązań tych państw podjętych w ramach porozumienia paryskiego; wzywa państwa członkowskie, aby prowadziły międzynarodową politykę inwestycyjną zgodną z zaktualizowaną polityką UE; wzywa Komisję, aby nie upoważniała państw członkowskich do zawierania dwustronnych umów inwestycyjnych, które nie są zgodne z zaktualizowaną polityką inwestycyjną UE;
11. popiera trwające negocjacje w ramach III grupy roboczej UNCITRAL, w ramach których UE i jej państwa członkowskie dążą do ustanowienia wielostronnego trybunału

rozstrzygnięcia sporów inwestycyjnych, który stałby się właściwym organem orzekającym do rozstrzygnięcia międzynarodowych sporów inwestycyjnych; zauważa, że trybunał ten stanowiłby znaczne odejście od systemu ISDS; zauważa, że po powołaniu trybunału jego kompetencje będą miały bezpośrednie zastosowanie do wszystkich obowiązujących dwustronnych i wielostronnych umów inwestycyjnych (w tym do TKE) krajów, które do niego przystąpiły; przypomina, że zgodnie z art. 30 ust. 3 Konwencji wiedeńskiej o prawie traktatów z 1969 r. system wielostronnego trybunału rozstrzygnięcia sporów inwestycyjnych będzie zatem miał pierwszeństwo przed mechanizmami ISDS; wzywa Komisję, aby jak najszybciej i pomyślnie zakończyła negocjacje w ramach III grupy roboczej UNICITRAL;

12. uważa w związku z tym, że przyjęcie i ratyfikacja zmian do TKE są preferowanym sposobem postępowania w porównaniu z wystąpieniem UE, zwłaszcza biorąc pod uwagę skutki wynikające z dwudziestoletniej klauzuli wygaśnięcia zapisanej w TKE;
13. wzywa Komisję i państwa członkowskie UE jako umawiające się strony, aby poparły przyjęcie aktualizacji TKE 22 listopada oraz by ratyfikowały zaktualizowany TKE;
14. zobowiązuje swoją przewodniczącą do przekazania niniejszej rezolucji Radzie i Komisji oraz rządów i parlamentom państw członkowskich.